

Quickscan flora en fauna Wilhelminastraat Vianen (Z.H.)

22 mei 2012

ZOON ECOLOGIE

Colofon

Project: Quickscan flora en fauna Wilhelminastraat Vianen (Z.H.)
Opdrachtgever: mRO
Uitvoerder: Zoon Ecologie
Auteur: C.P.M. Zoon
Datum: 22 mei 2012

ZOON ECOLOGIE

Balkerweg 60, 7738 PB, Witharen
tel: 0523-676.470, fax: 0523-676.311
e-mail: info@zoon-ecologie.nl

Zoon heeft meer dan 30 jaar ervaring met veldonderzoek naar flora en vegetatie in Nederland. Er is 20 jaar ervaring met faunaonderzoek in Europa en met terreinbeheer, natuurbeleid, natuurontwikkeling en het beoordelen van effecten van plannen voor bouwen, aanleg van wegen en kanalen in Nederland.

Inhoud

Inleiding	3
Het plan	4
Natuurbeleid	5
Natuurwaarden	6
Verwachting voor beschermde natuurwaarden	
Bestaande natuurgegevens	
Conclusies	8
Welke soorten zijn (mogelijk) in het geding?	
Gevolgen van het plan voor de natuurwaarden	
Gevolgen van de aanwezige waarden voor uitvoering van het plan	
Aanbevelingen	8
Mitigatie en compensatie	
Ontheffing	
Nader onderzoek	
Bronnen	9

Inleiding

De woningbouwvereniging Lekstede Wonen in Vianen is van plan woningen in de wijk Zederik aan de Wilhelminastraat, de van Hallstraat en de Irenestraat te slopen en te vervangen door nieuwbouw.

In deze quickscan flora en fauna wordt door Zoon Ecologie bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen en of die bedreigd worden door het plan.

Op 20 maart 2012 is het plangebied te voet bezocht midden op de dag.

Het plangebied ligt midden in Vianen (Zuid-Holland) in de wijk Zederik aan de A2 in de buurt van knooppunt Everdingen en het Merwedekanaal.

ligging van het plangebied

Natuurbeleid

Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of vaste verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Flora- en faunawet. In deze wet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

Beschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1	Algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en er geldt altijd de zorgplicht (art.2).
Tabel 2	Soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode, waarbij de zorgplicht blijft gelden. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
Tabel 3	Zeldzame soorten, waarvoor altijd ontheffing aangevraagd moet worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: én - er sprake is van een in de wet genoemd belang (hier: ruimtelijke ontwikkeling) én - er geen alternatieven zijn én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort Voor soorten uit Habitatrichtlijn bijlage IV (alle in tabel 3) is alleen ontheffing voor een ruimtelijke ingreep mogelijk bij een dwingende reden van maatschappelijk belang. Voor Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels en alle in tabel 3) is geen ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling mogelijk, ook niet bij een dwingende reden van maatschappelijk belang.

Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten

Jaarrond zijn nesten en verblijfplaatsen van vogels beschermd, als deze het gehele jaar gebruik maken van de verblijfplaatsen (cat 1), honkvaste koloniebroeders (cat. 2) of honkvaste niet-koloniebroeders (cat 3) zijn en als de soort zelf geen nest kan maken en elk jaar naar hetzelfde nest terugkeert (cat 4)

Van andere vogelsoorten zijn de nesten alleen beschermd als ze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen.

Indien het voortbestaan op locatie van beschermde soorten planten of dieren uit tabel 2 en 3 door de ingreep negatief beïnvloed worden, is mogelijk sprake van overtreding van de Flora- en faunawet.

Voor Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten dient het plan zo uitgevoerd te worden dat de duurzame instandhouding van deze soorten niet bedreigd wordt. Initiatiefnemer dient dit aannemelijk te maken door middel van een activiteitenplan, dat door het ministerie van ELI goedgekeurd kan worden.

Ook onbeschermde soorten mogen niet onnodig moedwillig vernietigd worden. Iedereen dient zich te houden aan de zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet).

De Flora- en faunawet geldt altijd en overal, waar beschermde soorten voorkomen.

Het plan

huidige opbouw van het plangebied

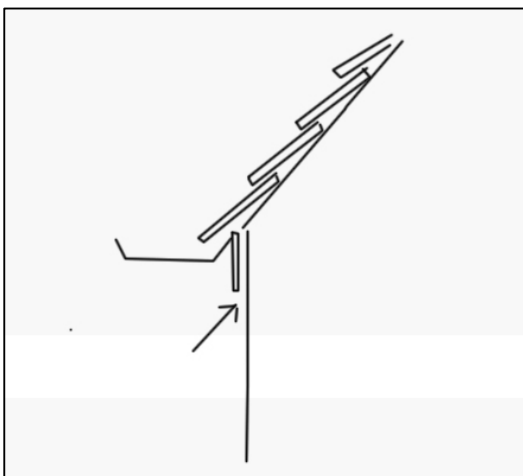
plan voor nieuwbouw op de plaats van de bestaande woningen

Natuurwaarden

Verwachting voor beschermde natuurwaarden

*Overzicht van de panden, zoals die in het hele plangebied zijn.
Open stootvoegen en kierende plaat aangegeven*

Principe van de kierende plaat achter de goot.

Alle panden in het plan hebben **open stootvoegen** op de kopgevels, op een plaats die erg gewild is bij vleermuizen. Langs de lengtegevels is over de gehele lengte een **plaat achter de goot** aangebracht, met een kier op de muur. Dit is erg gewild bij vleermuizen en vogels.

Gezien de landelijke natte omgeving van Vianen, is dit gebied zeer geschikt voor de **Meervleermuis**. Deze soort jaagt boven rivieren, plassen en vochtige weilanden. Zijn kraamkolonies heeft hij altijd in gebouwen, liefst in de bebouwde kom. Woningen van het type in het plangebied zijn favoriet (Haarsma, 2006).

Voor andere soorten vleermuizen die hun verblijfplaatsen in huizen hebben (**Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger**) zijn de plas, de begraafplaats en het sportpark ideale jachtgebieden, dichtbij de wijk. Deze terreinen zijn groen aangeduid.

Autosnelwegen vormen voor vleermuizen wel een barrière.

Direct naast het plangebied zijn echter twee ruime onderdoorgangen, die zeer geschikt zijn voor de meervleermuis (zwart).

De westelijke is een drukke weg, maar er direct achter ligt een zeer goed jachtgebied.

De oostelijke is een zeer rustig kanaal, dat het enorme buitengebied ten zuiden van Vianen ontsluit.

Tussen de Lek en knooppunt Everdingen zijn er 6 onderdoorgangen onder de A2, ten opzichte waarvan het plan centraal ligt.

Dit type gebouwen is ook erg gewild bij **Gierzwaluw en Huismus**.

Bestaande natuurgegevens

De volgende soorten die hun verblijfplaatsen in gebouwen hebben zijn bekend:

De Meervleermuis is waargenomen direct ten zuiden van het plangebied rond het Merwedekanaal (Telmeë, 2010-2012). Er zijn geen verblijfplaatsen bekend.

De Gewone dwergvleermuis is niet van de wijk bekend (Waarneming.nl, 2000-2012).

De Laatvlieger is niet bekend van de wijk (Telmeë, 2000-2012).

De Huismus is uit de laatste jaren niet uit deze wijk bekend (Waarneming.nl, 2010-2012).

De Gierzwaluw is wel bekend als broedvogel in de wijk Zederik (Waarneming.nl, 2011-2012).

Conclusies

Welke soorten zijn (mogelijk) in het geding?

soort	FFW tabel 3	Habitatrichtlijn IV	Jaarrond beschermd	Rode lijst	Aanwezig?
Meervleermuis	x	x			Mogelijk
Gewone dwergvleermuis	x	x			waarschijnlijk
Laatvlieger	x	x		x	waarschijnlijk
Gierzwaluw	X		x		zeker
Huismus	x		x	x	waarschijnlijk

Gevolgen van het plan voor de natuurwaarden

Bij sloop van de panden zullen zeker verblijfplaatsen van de Gierzwaluw verloren gaan. Mogelijk gaan ook verblijfplaatsen van de Huismus en diverse soorten vleermuizen verloren.

Gevolgen van de aanwezige waarden voor uitvoering van het plan

Het plan kan niet uitgevoerd worden in de broedtijd van de Gierzwaluw (half april – half augustus). Verder zullen voor het nieuwe broedseizoen vervangende gierzwaluw-verblijfplaatsen beschikbaar moeten zijn. Dit gaat vooral om het toegankelijk maken/houden van daken. De hoeveelheid nestplaatsen zal uit nader onderzoek moeten blijken. Of ook andere soorten beperking opleggen aan het plan, moet uit aanvullend onderzoek blijken.

Aanbevelingen

Mitigatie en compensatie

Het is duidelijk dat nestplaatsen van de Gierzwaluw gecompenseerd moeten worden. Er zijn diverse nestkasten en dakpannen voor Gierzwaluwen. De effecten moeten verzacht worden door niet te slopen in de broedtijd.

Compensatie van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt ook bereikt door het toegankelijk houden/maken van daken en spouwmuren. Vleermuis kasten zijn geen compensatie voor kraamverblijven van vleermuizen.

Ontheffing

Er kan geen ontheffing verkregen worden voor Gierzwaluwen, Huismussen en vleermuizen. Het plan zal zodanig uitgevoerd moeten worden dat het gebied zijn functie voor deze soorten blijft behouden (dat is: een geschikt verblijfsgebied op een strategische plek). Overtreding van de Flora- en faunawet wordt zo voorkomen.

Nader onderzoek

Het is aan te bevelen om nader onderzoek te doen naar vleermuizen en broedvogels in de periode mei – augustus. Voor goed onderzoek zijn 4 bezoeken noodzakelijk, waarvan 2 in de avondscheming en 2 in de ochtendscheming.

Bronnen

Telmee.nl. Gegevens over het voorkomen van soorten op kilometerhokniveau.

Waarneming.nl. Gegevens over het voorkomen van soorten op kilometerhokniveau.

Haarsma, A-J, 2006. Nederland 'meer' vleermuisland! Omgaan met meervleermuizen in het landschap. Zoogdiervereniging en Universiteit Leiden.